

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς «τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὼν εἰς τὴν χάραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀναγνωσιμὰ ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας».

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΤΗΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμᾶς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατηρ. 50.— Ἀμερικῆς δολάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὄλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζου τὴν 1ην οἰουδιήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος

Ἐν Ἀθήναις, 15 Νοεμβρίου 1930

Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 50

ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΑΒΥΣΣΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΗΜΑ ὑπὸ MAURICE CHAMPAGNE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἀμφιβολία δὲν χωροῦσε τώρα πιά· ποδοβολητὸ ἀκουγόταν καθαρά κι' ἦταν φανερό ὅτι ἔτρεχαν πίσω τους, τοὺς κυνηγοῦσαν.

Σὲ λίγο, λοιπόν, θὰ τοὺς φτάσουν;

Ὅχι. Μπροστά τους προβάλλει ξαφνικὰ ἓνα φῶς, καὶ μονομιᾶς ἡ στοὰ πλαταίνει καὶ τοὺς βγάζει σ' ἓνα ἀνοιγμα φωτισμένο. Μιά τεράστια πόρτα βρῖσκειται μπροστά τους, πύλη ἴσως κάποιου μεγαλόπρεπου ναοῦ.

Ὁ Ἰδαίν, πού βαδίζει πρῶτος, δὲν διστάζει, οὔτε στέκεται στιγμή, κι' οἱ σύντροφοί του ἀμίλητοι τὴν ἀκολουθοῦν.

Τρέχουν ὄλοι τώρα, καὶ τρέχοντας κοιτάζουν γύρω τους, προσπαθώντας νὰ καταλάβουν ποῦ βρίσκονται. Τριγύρω τους ἀπλώνεται μιὰ τεράστια αὐλή, γεμάτη μικρὲς ἱερὲς πυραμίδες, πού τὴν κάνουν νὰ μοιάζει σὰν ἓνα παράξενο κοιμητήρι.

Οἱ Εὐρωπαῖοι δὲν μποροῦν νὰ εἶναι καὶ πολὺ δυσαρεστημένοι ἀπὸ τὴν τύχη τους. Βρίσκονται μέσα σ' ἓνα Βουδδικὸ ναὸ τῆς ἱερῆς πόλης.

Ὅσο προχωροῦν πάντα βιαστικά, ὡς πού βρίσκονται στὸ κατώφλι ἐνδὸς τεράστιου πέτρινου σπιτιοῦ.

Ὁ Ἰδαίν μπαίνει δίχως νὰ κοιτάξει πίσω του, καὶ τότε οἱ ἐξερευνητὲς βρίσκονται μέσα στὸ ἴδιο τὸ ἱερό, στὸ ἄδυτο τοῦ ναοῦ.

Ἐνας τεράστιος βωμὸς ὑψώνεται μπροστά τους, κι' ἀπάνω ἐκεῖ ἓνα ὑπερφυσικὸ ἀγαλμα τοῦ Βουδδα, μὲ τὴν ἔκφραση τῆς ἀπόλυτης μακαριότητος. πού δίνουν πάντοτε οἱ βουδδιστὲς στὸ ἀγαλμα τοῦ Κυρίου των. Τριγύρω του ἄλλα ἀγάλματα καὶ εἰδωλα, κι' οἱ τοῖ-

χοι σκεπασμένοι μὲ ἀντικείμενα καὶ σκευὴ ἱερά. Ἀπ' αὐτὰ τὸ πιὸ περίεργο ἦταν ἓνα μεγάλο μετᾶλλιο, μὲ τὴ συμβολικὴ παράσταση τοῦ βουδδισμοῦ: τὸ φίδι, τὸ γουρουνὶ κι' ὁ γύπας, δηλαδή ἡ ὀργή, ἡ ἀγνοία κι' ὁ πόθος.—τὰ τρία μεγάλα ἀμκρήματα στὴ βουδδικὴ θρησκεία.

Ὁ Ἰδαίν ἀισθανόταν τὴν ἐπιθυμία νὰ σταθεῖ, νὰ τὰ ἴδει καλά, νὰ τὰ μελε-

τήσει ὄλα. Ἀλλὰ ὁ Σέλλυς τοῦ φώναξε:

— Ἰδαίν! Τί θὰ κάμουμε τώρα;

— Ἐμπρός! λέει ὁ Ἰδαίν, καὶ ξεκινοῦνε πάλι ὄλοι μαζί.

Ἀλλὰ δὲν προχώρησαν καὶ πολὺ.

Ἀργὰ-ἀργὰ ἀνασηκώθηκε μιὰ βαρεὶὰ κουρτίνα καὶ φάνηκε μιὰ χαμηλὴ εἴσοδος, ὅπου πρόβλεκε μιὰ μορφή ἀνθρώπου.

Μόνο μιὰ φωνὴ ἂν βγάλει ὁ ἀγνωστος αὐτὸς ἀνθρώπος, οἱ Εὐρωπαῖοι εἶναι χαμένοι.

Ἀλλὰ δὲν βρῆκε καιρό. Ὁ Γκάρντεν τοῦ κατάφερε μιὰ στὸ κεφάλι καὶ τὸν ἔρριξε κάτω ζαλισμένο. Μπήκαν τότε ὄλοι μέσα καὶ ξανάκλεισαν πίσω τους τὴ βαρεὶὰ πόρτα μὲ τοὺς μεγάλους σύρτες.

Τώρα, ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς καὶ στοὺς ἐχθροὺς των, ὑπάρχει ἓνα δυνατό χώρισμα.

— Σωθήκαμε, μὲ τὰ ὄπλα καὶ μὲ τὴς ἀποσκευὲς μας! φωνάζει χαρούμενος ὁ Πάδδου. Μόνο πού δὲ βλέπω τὸ χέρι μου ἐδῶ μέσα! Δὲ μπορούμε νὰ χουμε λίγο φῶς;

Ὁ μηχανικός, ἀντὶ νὰ παντήσει, ἀναψε τὴν ἠλεκτρικὴ λάμπα καὶ τὴν ἔστρεψε πρὸς τὸ γιατρό.

— Ποῦ εἶναι ὁ αἰχμάλωτός σου; ρώτησέ.

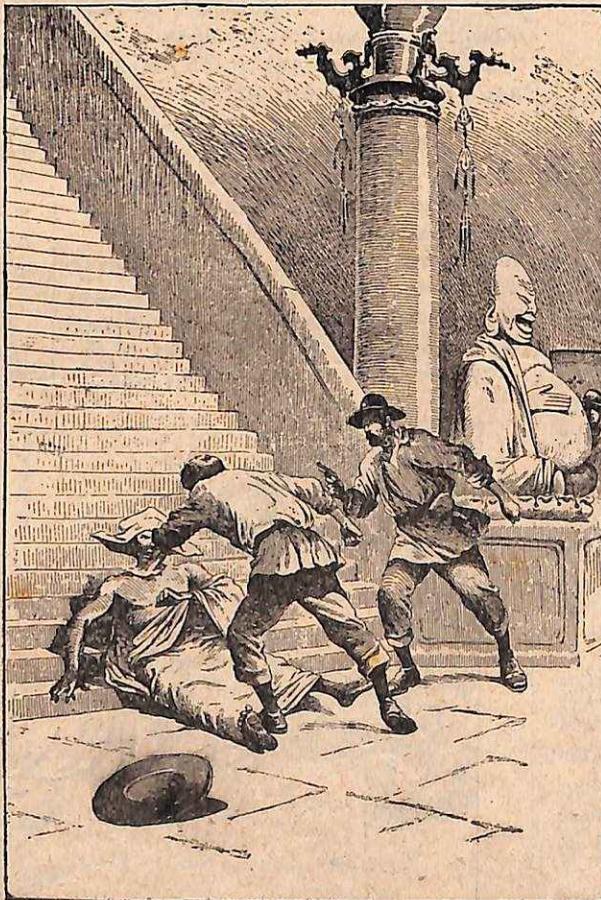
— Νά τος, ἐδῶ! Τὸν γνωρίζεις, εἰ;

Ὁ μηχανικός φωτίζει τώρα τὸ πρόσωπο τοῦ λιποθυμισμένου αἰχμάλωτου κι' ἀπαντᾶ ἀτάραχος.

— Ἄν τὸν γνωρίζω! Μὰ εἶναι ὁ φίλος μας, ὁ Κούτι!

— Ὁ Κούτι; φωνάζουσι οἱ ἄλλοι.

— Τὸν ἔχουμε σὰ χέρια αὐτὸν τὸν προδότη. Δὲν ξέρω ἂν θὰ γλυτώσουμε ἀπὸ δῶ μέσα, ἀλλὰ ἂν γαθοῦμε, θὰ χαθεῖ κι' αὐτὸς μαζί μας, θέλογτας καὶ μὴ.

«Ὁ Γκάρντεν τοῦ κατάφερε μιὰ στὸ κεφάλι καὶ τὸν ἔρριξε κάτω...» (Σελ. 589, στ. γ')

«Ένα υπερφυσικό άγαλμα του Βούδδα» (Σελ. 589, στ. α΄.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄
Παλιά γνωριμία

«Αληθινά, ήταν ο Κούτι, με τη στολή του αληθιού του αξιώματος, δηλαδή τη στολή του λαμαίστου αρχιερέα, το ράσο και την τιάρα.

— Αυτός θα μας θάρρωσε τώρα πεθαμένους, είπε ο μηχανικός. Κι' αλήθεια είμαστε πολύ τυχεροί, που προφτάσαμε να κρυφτούμε δω. Σε λίγο οι έχθροί, που τους έχει στείλει αυτός ο προδότης, θα φτάσουν εδώ και χωρίς άλλο θα χάσουν τα ίχνη μας. «Ας κάναυμε λοιπόν μια προσευχή στο Βούδδα, πρόσθεσε χαμογελώντας, κι' ως έλπίζουμε πως θα γλυτώσουμε ως το τέλος.

Μα οι εκπλήξεις που τους περιμένουν δεν έχουν τέλος. Τώρα αντικρύζουν μια τεράστια, απίστευτη σκάλα, που ανεβαίνει, ανεβαίνει, ως που χάνεται μέσα στο ύψος. Κοιτάζουν τριγύρω τους και βλέπουν ότι η σκάλα αυτή είναι ή μοναδική διέξοδος απ' αυτό το ναό.

Ούτε στοά, ούτε δρόμος πουθενά.

«Όστε πρέπει ν' ανεθούν εκεί πάνω, κι' αυτό είναι αρκετά δύσκολο, γιατί είναι υποχρεωμένοι να σέρνουν πίσω τους και τα δυο έλκυθρα με τις άποσκευές τους.

— Γιατρέ, πάρε συ τον αϊχμάλωτο, λέει ο Ίδαίν, και μετς οι άλλοι θα σέρουμε τα δυο έλκυθρα.

Έτσι έγινε, κι' άρχισε το κοπιαστικό ανέβασμα.

Μ' ελγη, τή θέληση και το κουράγιο,

χρειάστηκε να σταθούν για να πάρουν αναπνοή.

Έχουν ανεθεί τρικόσια σχεδόν σκαλοπάτια. Τριγύρω τους βσιλεύει νεκρική σιγή.

Όστερα από δέκα λεπτών στάση, ξεκινούν πάλι κι' ανεβαίνουν άλλα εκατόν πενήντα σκαλοπάτια. Σταματούν εκεί σ' ένα πλατύσκαλο, όπου φάνονται δυο πόρτες χρωματισμένες κόκκινες, με πελώριους σύρτες.

Ο Ίδαίν δεν κρίνει χρήσιμο να προχωρήσει περισσότερο. Θέλει να μάθει, από το ίδιο το στόμα του Κούτι, που βγάζουν αυτές οι πόρτες. Ο γιατρός πολεμά τώρα να τον φέρει στις αισθήσεις του.

Σε λίγο ο Κούτι ανοίγει τα μάτια του και κοιτάζει τριγύρω του, προσπαθώντας να θυμηθεί τί του συνέβη.

Οι εξερευνητές παρακολουθούν κάθε κίνημά του, κρατώντας έτοιμα τα όπλα τους στο χέρι, κι' ο Πάδδου είναι έτοιμος να τον φιμώσει, αν κάνει πως βγάζει μια φωνή.

Μονομιās πετάχεται άπάνω μ' έκφραση μίσους στο πρόσωπο, και κάτι πάει να ξεφωνίσει. Μα άμέσως ο γιατρός τον πιάνει από το λαιμό και τον ρίχνει κάτω.

Ο Κούτι, καθώς ήταν ευλίγιστος σά γάτα, παλεύει για να ξεφύγει. Μα είναι όλα μάταια. Σε λίγο, δεμένος γερά και φιωμένος, βρίσκεται ξεπλωμένος στα σκαλοπάτια. Τότε ο μηχανικός στέκεται μπροστά του και του μιλεί.

— Άκουσέ με, Κούτι, του λέει. Πρέπει να μιλήσουμε, και μάλιστα σοβαρά. Στο λέω για να το ξέρεις από πριν, είμαι άποφασισμένος για κάθε τί, και πρέπει να φωνείς λογικός. Μ' άκουσες;... Λοιπόν, έφυγες κρυφά, μας προδώσες, ζήτησες το θάνατό μας, κι' όλο τον καιρό που ήσουν μαζί μας, φάνηκες ψεύτης κι' υποκριτής... Τώρα είμαστε σ' έλευινό χάλι, όδοιπορούμε τώσες μέρες,

«Όπου πρόβαλλε μια μορφή ανθρώπου...» (Σελ. 589, στ. γ΄.)

δεν ξέρουμε που πηγαίνουμε κι' οι τροφές μας κοντεύουν να σωθούν... Λοιπόν θέλουμε να βγούμε το γρηγορότερο από τ' άγνωστα κι' έχθρικά αυτά μέρη. Κι' όλολογίζουμε σε σέν, Κούτι, στη βοήθειά σου.

Ο Κούτι άκούει άτάραχος. Μόνο κάπου κάπου μια λάμψη μίσους φαίνεται στα μάτια του.

— Μ' άκουσες; ρωτά ο μηχανικός. Ο Κούτι κλείνει τα μάτια και δεν άπαντά.

— Βγάλ' του το φίμωτρο! λέει ο Ίδαίν στον Πάδδου. Και σύ, Κούτι, τα μάτια σου τέσσερα: μη βγάλεις μιλεί, γιατί σε σκοτώνω στη στιγμή: Σου είπα ότι είμαι άποφασισμένος για όλα, γιατί πρόκειται για τή ζωή των συντρόφων μου.

Ο Ίθαγενής, βλέποντας τήν άποφασιστική αυτή έκφραση στα πρόσωπα των Ευρωπαίων, καταλαβαίνει ότι, αν επιχειρήσει το παραμικρό, είναι χαμένος.

Χαμηλώνει το κεφάλι νικημένος.

— Βγάλ' το! λέει ο Ίδαίν, στο Πάδδου.

Ο Πάδδου όπακούει.

Άκολουθεί σιωπή.

— Λοιπόν, θα μας δείξεις το δρόμο; ρωτά ο μηχανικός.

Ο Κούτι άνασηκώνεται λιγάκι. Η φωνή του είναι βθειά, γεμάτη όργη.

—... Για να πάτε στους δικούς σας, να φανερώσετε όλα τα μυστικά μας, όλα τα ίερά μας;... Καλύτερα να με σκοτώσετε!

Ο μηχανικός τον πλησιάζει, αλλάζοντας ύφος.

— Κούτι, του λέει, δεν πρέπει να σε σκοτώσουμε. Θα μας δείξεις το δρόμο.

— Ποτέ!

— Έτσι; Σου λέω λοιπόν κι' εγώ ότι πριν περάσουν είκοσιτέσσερις ώρες, θα μας τόν δείξεις.

Ο Κούτι γέλασε ειρωνικά.

— Βάλ' του πάλι το φίμωτρο, είπε τότε ο μηχανικός στον Πάδδου, κι' έλα ύστερα κάτι να σου πώ.

Σε λίγα λεπτά, οι δυο Ευρωπαίοι μιλούν κατά μέρος. Φαίνεται ότι ο Ίδαίν προτείνει κάτι σοβαρό, που ο άλλος διατάζει να το δεχτεί.

— Είναι σκληρό, κύριε, πολύ σκληρό.

— Μα πρέπει να γίνει!

— Αν μπορούσαμε αλλιώς...

— Κάμε ό,τι σου είπα! Άλλοιώς είμαστε χαμένοι, και αυτός ο προδότης, όταν πέσουμε στα χέρια του, δε θα μας λυπηθεί καθόλου.

Η όρδινάντσα φεύγει κι' ο μηχανικός κάθεται σ' ένα σκαλοπάτι και βγάζει το καρνέ του κάτι να σημειώσει. Έκεί κρατεί το ήμερολόγιο του ταξιδιού.

Στο μεταξύ ο Πάδδου έκτελει τα καθημερινά του καθήκοντα, δηλαδή έτοιμάζει το φαγητό κι' είδοποιεί τους έξερυνητές. Οι φίλοι μας έφαγαν με όρεξη (τόσος κόπος, τόση πορεία!) και πλάγιασαν πλάι στα έλκυθρα, περιμένοντας τις διαταγές του Ίδαίν.

Ο Πάδδου σεβήρισε και στον αϊχμάλωτο. Τούβγαλε το φίμωτρο, τούβυσε τ'όνα χέρι, και με το ρεβόλβερ μπροστά, τού είπε να φάει.

Ο Κούτι στην άρχή δε σάλειψε καθόλου. Μα άφου πέρασε κάμποση ώρα, τράβηξε κοντά του τις τροφές και τις καταβρόχθισε.

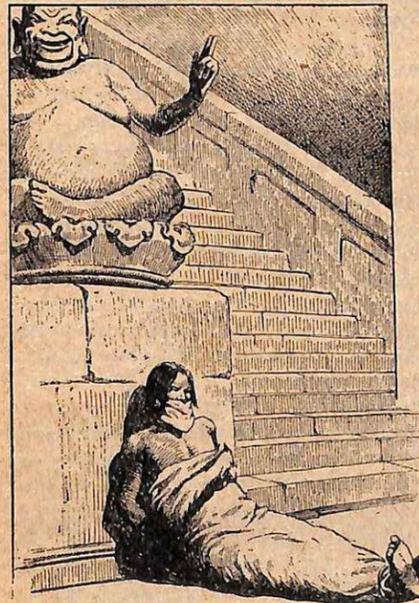
Όταν τελείωσε το φαγητό του, κοίταξε λοξά τους Ευρωπαίους. Όστερα είπε:

— Νερό!

Τότε ο μηχανικός, αντί γι' άλλη άπάντηση, λέει στον Πάδδου:

— Τό φίμωτρο.

Ο Πάδδου τού βάζει πάλι το φίμωτρο και τού ξαναδένει το χέρι.

«Δεμένος γερά και φιωμένος...» (Σελ. 590, στ. β΄.)

Έτσι περνά μια δάκερη σχεδόν ώρα και κανείς δε μιλεί. Η λάμπα είναι σβυστή για οικονομία. Ο γιατρός κι' ο μηχανικός κάθονται κολλητά στον αϊχμάλωτο, και χωρίς να τόν βλέπουν, τόν αισθάνονται που σαλεύει και φυσά όλοένα και πιο δυνατά.

Όστερ' από κάμποση ώρα άκόμη, ο Ίδαίν ανάθει τήν ήλεκτρική λάμπα και τότε φαίνεται ο Κούτι κατακόκκινος και ξαναμμένος. Τα μάτια του είναι γουρλωμένα κι' εξαγριωμένα σε άπίστευτο βαθμό.

— Κάτι θέλεις να πεις, μου φαίνεται, του λέει ο Ίδαίν.

Ο άλλος δεν άποκρίνεται.

— Καλά, δε θέλεις... Όπως άγπάς.

Άς ξανακοιμηθούμε λοιπόν. Τώρα το βλέμμα του αϊχμάλωτου άλλαξε. Κάτι σαν τρέμος πέρασε από τα μάτια του.

— Α, μα θέλεις να μιλήσεις λοιπόν; ρωτά ο γιατρός.

Ο Κούτι κουνάει το κεφάλι άπαντώντας ναί.

Άμέσως ο Ίδαίν τού βγάζει το φίμωτρο.

— Νερό! νερό! στενάζει ο Ίθαγενής.

— Καλά, αυτό ήθελες να πεις όλο-όλο;

— Νερό! φωνάζει ο άλλος.

— Καλά, σ' άκούσαμε. Πάδδου, ο Κούτι θέλει νερό...

Θά τού δώσεις να πιεί... άύριο! Κατάλαβες; Άύριο θα πιεί, αν φανεί λογικός.

Ο αϊχμάλωτος τινάζεται τώρα άπάνω και στενάζει:

— Άύριο; Όχι άύριο!

Τώρα! Διψώ!

Ο άνθρωπος αυτός βασανίζεται πολύ κι' ή καρδιά ραγίζει να τόν βλέπει κανείς έτσι. Μα ο μηχανικός πνίγει τή φωνή τής καρδιάς, γιατί ξέρει πως ή ζωή του κι' ή των συντρόφων του είναι στα χέρια αυτού του ανθρώπου. Σκύβει και τόν ρωτά:

— Θα μας δείξεις το δρόμο;

Ο άλλος τινάζεται άγριεμένος:

— Όχι, όχι! φωνάζει. Όχι!.. Νερό!..

Άλλά ο μηχανικός τού βάζει πάλι το φίμωτρο και τού κάκου ο άλλος παλεύει για να έλευθερωθεί.

Η λάμπα σβύνει πάλι κι' ή ώρα περνά, ως τή στιγμή που ο Ίδαίν λέει στο γιατρό να τήν ξανανάψει. Τώρα το πρόσωπο του αϊχμάλωτου φανερώνει φριχτό πόνο κι' ο μηχανικός τού βγάζει άμέσως το φίμωτρο.

— Δός μου τήν ύπόσχεση πως θα μας δείξεις το δρόμο, του λέει.

— Άλλος δεν άντιστέκεται πιά.

— Ναί, ναί, ψιθυρίζει... Νερό! Νερό! Η φωνή του είναι άδύνατη, άλλαγμένη, και τά χείλη του πρισμένα.

Οι φίλοι μας, άνθρωποι πολιτισμένοι

«Κι' άρχισε το κοπιαστικό ανέβασμα...» (Σελ. 590, στ. α΄.)

και πονετικοί, αισθάνθηκαν βαθειά τύψη γιατί μεταχειρίστηκαν έτσι τόν αϊχμάλωτό τους. Ο Πάδδου πήγε κι' έφερε ένα παγούρι με νερό κι' έτοιμάστηκε να τού δώσει να πιεί, αλλά ο μηχανικός τόν σταμάτησε.

— Από ποιά πόρτα θα φύγουμε; ρωτά τόν Ίθαγενή.

Έκεινος φαίνεται σά να διατάζει άκόμη. Άλλά καθώς ο γιατρός κουνά το παγούρι και χτυπά μέσα το νερό, ο Κούτι πέρνει τήν άπόφαση.

— Δεξιά... λέει... ναί, δεξιά...

— Καλά, λέει ο μηχανικός και σηκώνεται. Γιατρέ, μπορείτε να τού δώσετε να πιεί. Πάδδου, έτοιμάσε τα όλα, γιατί ξεκινούμε... Ξέρουμε τώρα από που θα πάμε. Ο φίλος μας ο Κούτι λέει δεξιά, έμεις θα πάμε άριστερά και ως μήν τού κακοφανεί...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄

Οι τελευταίες προσοίες του Κούτι

Ο Κούτι, άφου ήπιε, ήπιε, σά στραβός, κοιτάζει τώρα με άπεριγραπτό πόνο τις έτοιμασίες για το ξεκίνημα. Είναι φανερό ότι έχει μετανοιώσει γιατί μίλησε.

«Ο μηχανικός τότε του δίνει διαταγή να τους δείξει πώς ανοίγει. Φοβάται ότι ο θάλαγγος θάρσισή πάλι τα δικά του, αλλά με εκπλήξή του βλέπει ότι ο Κούτι πρόχωρει πρόθυμα και δίνει όλες τις πληροφορίες που του ζητούν.

Μόλις άνοιξε το βαρύ θυρόφυλλο και ξανάκλεισε από μέσα, οι εξερευνητές βρέθηκαν μπροστά σ' ένα μακρύ διάδρομο, που τα τοιχώματά του ήταν γεμάτα χοντροφτιασμένες τοιχογραφίες.

Χωρίς διαταγή, ο Ίδαίν, με τη λάμπα αναμμένη στο χέρι, προχωρεί καμια πενήντα μέτρα, εξετάζει το έδαφος και τους τοίχους κι' ύστερα φωνάζει στους συντρόφους του:

— Έμπρός! (Ακολουθεί)

ΑΠ' ΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΟΤΑΝ ΜΙΛΟΥΝ ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ...

«Όλοι μας γνωρίζουμε πώς οι αριθμοί είναι το θετικότερο πράγμα του κόσμου. Δεν υπάρχει ένας ή μια από τους άναγνώστες της «Διαπλάσεως» που να μην τ' έχει ακούσει αυτό από τον δάσκαλο κι' απ' τον καθηγητή του. Όσο όμως κι' αν είναι θετικοί οι αριθμοί, δύσκολα μπορούν να μας δώσουν, αυτοί μονάχοι τους, την ακριβή εικόνα του ποσού, του μεγέθους, ή της έκτασεως που αντιπροσωπεύουν. Για να ποκτήσουμε μια καθαρή αντίληψη, ή πρέπει να έχουμε το ίδιο το πράγμα χειροκλαστικά μπροστά μας, ή πρέπει να μάς το παραβάλλουν μ' ένα άλλο που γνωρίζουμε καλά.

Έτσι, όσο θετικοί κι' αν είναι οι αριθμοί, αν σ' ας πει ένας φίλος σας: «ξέρεις τί ψηλός που είναι ο αδελφός μου; είναι 1 μ. 75 εκ.» δεν θα σχηματίσετε παρά μια πολύ μικρή ιδέα του ύψους του αδελφού του φίλου σας. Αμα όμως σ' ας πει: «Ξέρεις τί ψηλός που είναι ο αδελφός μου; Με περνάει ένα κεφάλι», αμέσως θ' αντιληφθήτε πόσο ψηλός είναι.

Δυστυχώς το πράγμα αυτό, το τόσο αληθινό, δεν το έχουν καταλάβει ακόμη όλοι, και υπάρχουν πολλοί επιστήμονες, που και στη γεωγραφία και στην αστρονομία και σ' όλες τις σχετικές επιστήμες, δεν κάνουν τίποτε άλλο παρά να παραγεμίζουν τα κεφάλια μας με αριθμούς, δίχως όμως να μας δίνουν να καταλάβουμε τί αντιπροσωπεύουν οι αριθμοί αυτοί σ' αλήθεια.

Έτσι π.χ. έμαθαμε όλοι στο σχολείο, ότι το μεγαλύτερο νησί του κόσμου είναι η Γροιλανδία που βρίσκεται στον Βόρειο Παγωμένο Ωκεανό, κοντά δηλαδή στο Βόρειο Πόλο. Οι μικροί μας φίλοι, όσοι παρακολούθησαν τους «Τρεις μικρούς αεροπόρους», την γνώρισαν καλύτερα την Γροιλανδία. Θά υπάρχουν μερικοί από αυτούς που θά γνωρίζουν ότι η Γροιλανδία ανήκει στη Δανία.

Ελάχιστοι όμως θάνοι εκείνοι που θά θυμούνται, ότι η έκταση της Γροιλανδίας ανέρχεται σε 2, 174, 000 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Και θά θά το θυμούνται απλούςτατα, γιατί ο αριθμός αυτός, παρόλο που τ'ό μάκρος, δεν μάς λέει τίποτε. Πόσο καλύτερα όμως θά καρφονόταν στο μυαλό όλων μας, αν μάς έλεγαν ότι η έκταση της Γροιλανδίας είναι ίση με την έκταση της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ισπανίας, της Σουηδίας, της Πορτογαλίας, του Βελγίου και της Ολλανδίας μαζί! Και πόσο σαφέστερη ιδέα θά παίρναμε, αν γνωρίζαμε ότι η Δανία, ή χώρα δηλαδή που κυβερνάει την Γροιλανδία, θά έπρεπε να μητ 49 φορές επάνω στο νησί αυτό, για να κατορθώσει να το σκεπάσει!

Είναι επίσης γνωστό σε όλους μας, ότι η μεγαλύτερη άλμυρή λίμνη της γης είναι η Κασπία θάλασσα. Αυτή έχει επιφάνεια 438, 000 τετραγωνικά χιλιόμετρα και ανήκει στη Ρωσία. Η έκτασή της δηλαδή είναι τόσο μεγάλη, που αν υποθέταμε πώς την αδειάζαμε επάνω στην Εδρώπη, θά σκέπαζε ολόκληρα την Ουγγαρία, την Γιουγκοσλαβία και τη Βουλγαρία!

Ας κάνουμε τώρα και μια άλλη σύγκριση. Στο μικροσκοπικό κράτος του Νεπάλ στις Ίνδίες, που βρίσκεται υπό την αγγλική προστασία, υπάρχει το ψηλότερο βουνό της γης τ'ό ερος Έβερεστ, που έχει ύψος 8882 μέτρα. Για να μπορούμε να επιτύχουμε ένα τέτοιο ύψος κάπου άλλο, θά έπρεπε να βάλουμε το ψηλότερο βουνό της Εδρώπης, το Λευκόν Όρος. (που έχει ύψος 4810 μ.) κι' από πάνω του το ψηλότερο βουνό της Ελλάδος, τόν Όλυμπο, που υπερβαίνει τις 3000 μ., κι' από πάνω απ' αυτόν τόν στυγμό ασυρμάτου τόν Νίσο, που είναι ο ψηλότερος στυγμός της Εδρώπης, κι' από πάνω απ' αυτόν την Θρησκονική Αψίδα τών Πικριτών, — κι' έτσι θά καταφέραμε κάτι ανάλογο με τ'ό ύψος τού Έβερεστ.

Νά ένα πράγμα που έμεις μάλιστα στην ηλιόλουστη Ελλάδα μας δεν έχουμε καμιά ιδέα, δηλαδή για την έκταση τών παγετώνων. Υπάρχουν απέραντες εκτάσεις στον πλανήτη μας, εκτός βέβαια από τόν Βόρειο και Νότιο Πόλο, που είναι από την προϊστορική εποχή σκεπαμένες με αιώνιους πάγους. Ο μεγαλύτερος παγετώνας του κόσμου είναι ο Βέντνα Γιοκούλ στην Ισλανδία που έχει μια έκταση 8, 000 τετρ. χιλιομ.

Εάν έβάζαμε τόν παγετώνα αυτόν επάνω στην Κρήτη, θά την έσκέπαζε ολόκληρα και θά την μεταμόρφωνε σε μια παγωμένη έρημο. Εάν τόν βάζαμε πάνω στην Ελλάδα, θά σκέπαζε τ'ό ένα πέμπτο ολόκληρης της χώρας. Μπροστά σ' αυτόν τόν παγετόνα, οι παγετώνες της Εδρώπης φαίνονται γελώτοι, γιατί, π.χ. ο μεγαλύτερος παγετώνας της Αυστρίας, ο Πάστερτσε, δεν έχει παρά μια έκταση 32 τετρ. χιλμ.

Είναι άφάνταστο πόσο καταρράκτες υπάρχουν στη γη και σε τί ύψους φθάνουν μερικοί απ' αυτούς. Οι μεγαλύτεροι, ξέρουμε πώς είναι ο καταρράκτης της Βικτωρίας στον Ζαμβέζη ποταμό της Αφρικής, και ο Νιαγάρας, στην Αμερική. Ο ψηλότερος ωστόσο καταρράκτης βρίσκεται στον Καναδά λέγεται «Γκρέιτ Φάλλ» (δηλαδή Μεγάλος Καταρράκτης) κι' έχει ύψος 610 μ. Ο μεγαλοπρεπής αυτός καταρράκτης είναι είκοσι φορές ψηλότερος από τόν καταρράκτη που σχηματίζει ο Ρήνος στο Σπφρχάουζεν, και δυό φορές ψηλότερος από τόν πύργο τού Άϊφφελ στο Παρίσι.

Στην Αμερική δεν βρίσκεται μονάχα ο ψηλότερος καταρράκτης. Βρίσκεται, καθώς ξέρουμε, κι' ο μεγαλύτερος ποταμός της γης. Αυτός, όπως θά τ'ό γνωρίζουν όλοι, είναι ο Μισισσιπή. Ο ρούς του έχει μήκος 6000 χιλιομ., φθάνει δηλαδή σε μάκρος όλες μαζί τις σιδηροδρομικές γραμμές της Πορτογαλλίας και της Ελλάδος, αν τις βάλουμε τήν μια πίσω από τήν άλλη.

Ο Δούναβις, που ύστερα από τόν Βόλγα είναι ο δεύτερος ποταμός της Εδρώπης κι' ο δέκατος ογδοός της γης, θά έπρεπε να μητ δυόμισυ φορές για να κάνει τ'ό μήκος τού Μισισσιπή, ο δέ Ρήνος πενήντα φορές. Ακόμη καλύτερα μπορεί κανείς να πάρη μια ιδέα για τ'ό μήκος αυτού τού πελώριου ποταμού, όταν μάθη πώς, για να κάνουμε στην Εδρώπη έναν ποταμό μέγαλον όσο ο Μισισσιπή, θά έπρεπε να βάλουμε τόν ένα πίσω από τόν άλλον τόν Δούναβι, τόν Ρήνο, τόν Βιστούλα, τόν Έλβα και τόν Τάμεσι!

Και τώρα ας αφήσουμε τ'ά έργα τού Θεού κι' ας έρουμε στα έργα τών ανθρώπων. Η μεγαλύτερη πόλη του κόσμου, όσο άφρα τόν πληθυσμό, είναι γνωστό πώς είναι η Νέα Υόρκη, που οι κάτοικοί της, μαζί με τ'ά προάστεια, φθάνουν τ'ά 9, 300, 000. Αν συνέβαινε καμιά καταστροφή κι' έξολοθρεύονταν ολόκληρα οι κάτοικοι της Νέας Υόρκης, για να ξαναγεμίσει πάλι τήν πόλη με ανθρώπους, θά έπρεπε κανείς να μεταφέρη εκεί όλους μαζί τούς κατοίκους τού Βερολίνου, (που έρχεται τέταρτο στον πληθυσμό, ύστερα από τόν Λονδίνο και τόν Παρίσι) της Βέννης, της Μόσχας και της Νεκπόλεως, και πάλι θά έλειπαν κάμποσοι. Αν πάλι, απ' τήν αντίθετη μεριά, εξαφανίζονταν από καμιά θεομηνία, όλοι οι κάτοικοι της Ουγγαρίας, της Αλβανίας και τού Μονακό, τότε θ' άρκοσαν μόνο οι κάτοικοι της Νέας Υόρκης για να γεμίσουν τις τρεις αυτές χώρες με όλους τούς κατοίκους είχαν και πριν.

Η μεγαλύτερη σιδηροδρομική γραμμή του κόσμου βρίσκεται στη Ρωσία.

Είναι άφάνταστο πόσο καταρράκτες υπάρχουν στην γη και σε τί ύψους φθάνουν μερικοί απ' αυτούς. Οι μεγαλύτεροι, ξέρουμε πώς είναι ο καταρράκτης της Βικτωρίας στον Ζαμβέζη ποταμό της Αφρικής, και ο Νιαγάρας, στην Αμερική. Ο ψηλότερος ωστόσο καταρράκτης βρίσκεται στον Καναδά λέγεται «Γκρέιτ Φάλλ» (δηλαδή Μεγάλος Καταρράκτης) κι' έχει ύψος 610 μ. Ο μεγαλοπρεπής αυτός καταρράκτης είναι είκοσι φορές ψηλότερος από τόν καταρράκτη που σχηματίζει ο Ρήνος στο Σπφρχάουζεν, και δυό φορές ψηλότερος από τόν πύργο τού Άϊφφελ στο Παρίσι.

Στην Αμερική δεν βρίσκεται μονάχα ο ψηλότερος καταρράκτης. Βρίσκεται, καθώς ξέρουμε, κι' ο μεγαλύτερος ποταμός της γης. Αυτός, όπως θά τ'ό γνωρίζουν όλοι, είναι ο Μισισσιπή. Ο ρούς του έχει μήκος 6000 χιλιομ., φθάνει δηλαδή σε μάκρος όλες μαζί τις σιδηροδρομικές γραμμές της Πορτογαλλίας και της Ελλάδος, αν τις βάλουμε τήν μια πίσω από τήν άλλη.

Είναι ο υπερσιδηρικός σιδηρόδρομος που έχει μήκος 655 χιλμ. Όλες οι σιδηροδρομικές γραμμές της Αυστρίας θά έπρεπε να μπου ή μια πίσω απ' τήν άλλη για να φθάσουν τ'ό μήκος της μιας και μόνης σιδηροδρομικής αυτής γραμμής. Ο Πάδος, ο μεγαλύτερος ποταμός της Ιταλίας, θά έπρεπε να παρθή δέκα φορές για να φθάση τ'ό μήκος τού Υπερσιδηρικού.

Το ψηλότερο σημείο στο οποίο έχει φθάσει σιδηρόδρομος, βρίσκεται στη σιδηροδρομική γραμμή τού Όράγια στο Περού, σε ύψος 4880 μ., έβδομήντα δηλαδή χιλιόμετρα ψηλότερα απ' τήν ψηλότερη κορυφή τού Λευκού Όρους.

Στην Εδρώπη, το ύψλότερο σημείο όπου έχει φθάσει σιδηρόδρομος, βρίσκεται κοντά στην κορυφή της Γιούγκφραου τών Άλπεων, σε ύψος 3161 μ.

Η μεγαλύτερη σιδηροδρομική σήραξη τού κόσμου είναι τ'ό Σεμπλόν, που βρίσκεται ανάμεσα στη Γαλλία και τήν Έλβετία κι' έχει μήκος 19 χιλμ. 803 μ.

Αν φέρναμε δηλαδή τ'ό Σεμπλόν στην Ελλάδα, θά σκέπαζε ολόκληρο τόν δρόμο απ' τήν Αθήνα στο Τατόι, αν είχε δέ τ'ό διπλάσιο μήκος και τήν τοποθετούσαμε στην Αλβανία, θά σκέπαζε όλες τις σιδηροδρομικές γραμμές της, πράγμα που σημαίνει ότι όλες μαζί οι σιδηροδρομικές γραμμές της Αλβανίας δεν είναι παρά μόνο δυό φορές μακρότερες από τήν σήραξη τού Σεμπλόν, με άλλα λόγια, δεν καλύπτουν παρά μια έκταση 40 χιλμ.

Η Γαλλία καταρρώνει γιατί στην πρωτεύουσα της βρίσκεται το ύψλότερο κτίριο του κόσμου, ο πύργος τού Άϊφφελ. Αυτός έχει ύψος 300 μέτρα είναι δηλαδή κατά 30 μέτρα ψηλότερος από τόν Λυκαθητό, τρεις φορές ψηλότερος απ' τ'ό πανψηλο δημαρχείο της Βέννης, έξη φορές ψηλότερος από τή στήλη της Νίκης στο Βερολίνο, και μόνο τριάντα μέτρα χαμηλότερος από τ'ό Γκάτινγκ τ'ό ψηλότερο βουνό της Λεττονίας.

Μά κι' ή μεγαλύτερη γέφυρα τού κόσμου βρίσκεται στην Εδρώπη, κι' αυτή είναι ή γέφυρα της Τσερναβόδας στη Ρουμανία, που έχει μήκος 3850 μέτρα. Αν τοποθετούσαμε τήν γέφυρα αυτήν επάνω απ' τ'ό στενό της Μεσσηνίας, που έχει 3600 μέτρα πλάτος, θά περνούσαμε ευκολώτατα από τήν Ιταλία στη Σικελία και θάναγκαζόμαστε ακόμη να περπατήσουμε άλλα 150 μέτρα επάνω στη γέφυρα χωρίς να υπάρχει λόγος.

Μά κι' ή μεγαλύτερη γέφυρα τού κόσμου βρίσκεται στην Εδρώπη, κι' αυτή είναι ή γέφυρα της Τσερναβόδας στη Ρουμανία, που έχει μήκος 3850 μέτρα. Αν τοποθετούσαμε τήν γέφυρα αυτήν επάνω απ' τ'ό στενό της Μεσσηνίας, που έχει 3600 μέτρα πλάτος, θά περνούσαμε ευκολώτατα από τήν Ιταλία στη Σικελία και θάναγκαζόμαστε ακόμη να περπατήσουμε άλλα 150 μέτρα επάνω στη γέφυρα χωρίς να υπάρχει λόγος.

(Διασκευή) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Η ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΤΗΣ ΒΑΡΒΑΡΟΥΛΑΣ

Γιατί κλαίει ή Βαρβαρούλα; — Τί έχεις, Βαρβαρούλα;

Η Βαρβαρούλα παύει να κλαίη. Καταπίνει έναν τελευταίο λυγμό και σηκώνει τ'ό βλέμμα της δειά. Η Μάρθα, ή ξαδερφούλα της, βλέπει δυό μάτια φλογισμένα απ' τ'ά δάκρυα. Και της έρχεται κι' εκείνης να κλάψη...

Τ'ό σγουρόμαλλο κεφαλάκι σκύβει πάλι. Τώρα δεν κλαίει, μα τ'ό ίδιο είναι. Μόνο που δεν κλαίει φωναχτά πάλι. Η Μάρθα σκύβει γονατίζει και τήν τραβάει στην άγκαλιά της. Τ'ά χεράκια της Βαρβαρούλας γαντζώνονται στους ώμους της, τ'ό τρυφερό μαγουλάκι της τρίβεται στο μάγουλο της Μάρθας.

— Τί έχει τ'ό μικρό μου; Έχει βαθά και πόνι;

Η Βαρβαρούλα, που ήταν έτοιμη να ξαναρχίση τ'ά κλάμματα, χαμογελά. Η Μάρθα άνασαινει:

— Έτσι μπράβο, καρδούλα μου! Γέλα, να σέ χαρώ εγώ!

Και τής δίνει ένα φιλάκι. Η Βαρβαρούλα κοκκινίζει:

— Βαβά; Έγώ δεν είμαι μωρό, να μου λές βαβά!

— Δεν είσαι μωρό; Άλλά τί είσαι;

— Είμαι μεγάλη!

— Χρυσό μου...

Και κάνει να τή φιλήση ξανά. Μά ή Βαρβαρούλα δέ θέλει. Τραβιέται, πολεμά να γλυστηρήση απ' τ'ά χέρια της:

— Άσε με, σοβ λέω! Δέ θέλω... Μα-μά...

— Έλα, καλά, σ' άφίνω... Μά πές μου γιατί έκλαιγες πριν; Σέ χτύπησε κανένας;

Καλέ, όχι! Κανείς δεν τή χτύπησε τή Βαρβαρούλα. Μά πώς να μ'ήν κλαίη, που έχασε τή συντροφιά της;

Θοδωρούλα! Που είσαι, Θοδωρούλα; Η Βαρβαρούλα σ' έφώναξε σήμερα, σ' έφώναξε νάρθης στη δική της αυλή να παίξτε, και σ'ό δεν έρχόσουν...

Η καϊμένη ή Βαρβαρούλα πήρε τότε τήν κούκλα της στην άγκαλιά της και κίνησε για τή δική σου αυλή, που από τή δική της τή χωρίζει ένας ψηλός τοίχος. Ανέβηκε τ'ά σκαλοπάτια της ξωπορτάς σας ένα ένα, Θοδωρούλα, μπήκε στον άντρε σας, κι' από τόν άντρε σας προχώρησε μέσα. Ανέβηκε πάλι άλλα δυό σκαλιά.

— Θοδωρούλα!

Μά Θοδώρα δεν έδλεπε. Μόνο ή κυρά-Ρήνη φωνάζει, στην κουζίνα, κι' αυτή πάλι γιατί ή πόρτα της κουζίνας ήταν μισανοιχτή Πήγε κοντά κι' ή Βαρβαρούλα, πέρασε απ' τ'άνοιγμα τ'ό κεφαλάκι της και χαμογέλασε στην κυρά-Ρήνη. Η κυρά-Ρήνη κατάλαβε.

— Καλώς μου τη... καλώς μου τη...

Τή Θοδώρα γυρεύεις, μικρούλα μου; Τ'ό σγουρό κεφαλάκι έκανε «ναί».

— Η Θοδώρα έφυγε, Βαρβαρούλα μου... Πάει ταξίδι... μακριά...

— Έφυγε;

— Άμέ; Πάει στην Αμερική πάλι; από κει δεν ήρθε;

— Στη Μερική πάει;

— Ναι, στην Αμερική...

— Και πότε θά γυρίση; Τήν Κυριακή;

— Τήν... Κυριακή; Όχι, πουλάκι μου... Ούτε τήν Κυριακή, ούτε ποτέ...

Ποτέ-ποτέ!.. Τώρα θά κάτση με τ'ό μπαμπά και τή μαμά της εκεί, για πάντα πιά...

— Ποτέ-ποτέ-ποτέ;..

Η Βαρβαρούλα κίνησε πάλι, μα τώρα για τή δική της αυλή. Έφυγε, πάει ή Θοδωρούλα!.. Η Θοδωρούλα κι' ή Βαρβαρούλα δέ θάνοι πιά μαζί... Κανείς δέ θά τις άκούση πιά να τραγουδούν τ'ό «Φεγγαράκι μου λιμπρό — φέγγε μου να περπατώ» και «Μιά φορά κι' έναν καιρό—τ'ή γάτος στο χορό — να χορέψη τ'άρλεστον...» Πάει ή Θοδωρούλα, έφυγε...

Έφυγε, και πήρε μαζί της και τήν κουζινίτσα που είχε, με τ'ά τηγανάκια και τ'ά μπρικιάκια... Άχ, τί ώραία που ήταν!..

— Μου τή χαρίζεις;

Τής είπε μια μέρα ή Βαρβαρούλα, έτσι, στασιεία. Κι' ή Θοδωρούλα, που τ'ό πήρε στα σοβαρά, της έδγαλε τή γλώσσα έξω:

— Καλέ τί μάς λές! Για σένα μου τήν άγόρασε ο μπαμπάς μου; Αδτή είναι απ' τήν Αμερική; τ'ό ξέρεις;

Άπ' τή Μερική! Μά που είναι αυτή ή Μερική; Δέ μπορεί να πάη κι' ο δικός της μπαμπάς εκεί, να της πάρη κι' ατηνηνη μια κουζινίτσα, σαν αυτή που είχε κι' ή Θοδωρούλα;

Λοιπόν; Τί θά γίνη τώρα ή Βαρβαρούλα χωρίς τή Θοδωρούλα; Άχ, ας άφινε τούλάχιστο εκείνη τήν κουζινίτσα, ας μ'ή τήν έπαιρνε μαζί της!

Κ. Π. ΛΕΥΚ.

Η ΚΑΡΕΚΑΙΤΣΑ

Έγάσαν τ'ό παιδι τους μιά βραδιά! Πήγα τούς είδα. Τού φτωχού πατέρα τού έσφιξα τ'ό χέρι σιωπηλά, δεν κοίταξα στα μάτια τή μητέρα...

Και μπόρεσα σιγά να τ'ό μιλήσω ενω έσκυβε τ'ό πρόσωπο απ' τ'ό βάρος της πίκρας: «δεν μπορώ, θά σέ λυτήσω ό,τι κι' αν πώ... πάρε μονάχα θάρρος...

Ποδ τ'ό Θεο πετάει τ' άγγελόματι. — Ναι, μουπε, μα τί πράγμα τραγικό, προχτές ακόμα ήταν σά λουλουδι, τραγουδάει, γελούσε τ'ό γλυκό,

και τώρα...» λέει σιγά σά μοιρολόι «είναι μυχρό στη γη τή σκοτεινή, κει στο μνημούρι του φυτρώνει ή χλόη, κι' ή καρκαλίτσα έδω — είναι άδειανή!..»

(Louis Ralibonne) ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.

ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Έντυπώσεις της ΑΓΑΠΗΣ
Σκίτσα της ΔΙΑΔΩΣ

— Άγάπη, έλα εδώ, παιδί μου! με φώναξε μια μέρα ή κυρία Διάπλασις.

— Ορίστε, τί με θέλετε.

— Αυτές τις μέρες, κόρη μου, μου φαίνεσαι κάπως άλλαγμένη. Σά νάχης κάποια λύπη, κάποια στενοχώρια και δε θέλεις να την πής. Τί σ'ο συμβαίνει;

— Εμένα, κυρία Διάπλασις; Τίποτε! Τί θέλετε να μου συμβαίνει;

— Έλα τώρα, μὴν προσπαθείς να κρυφτῆς κι' εγώ ξέρω τί σε κάνει να στενοχωριέσαι. Βλέπεις την κυρά-Μάρθα, που γράφει το νηπιακό, τὸν Ἀνανία που κάνει τις Κυριακές και πικραίνεσαι που δεν λαβαίνεις κι' εσύ φανερά μέρος στην κίνηση.

— Οὐκ εἶα αὐτὴν καθεύδειν τὸ τοῦ Ἀνανίου τρόπαιον! πετάχθηκε τὸ διαβολάκι, ἡ Κική, που ἔτυχε να εἶναι μπροστά.

— Σιωπή, Κική! ἔκανε αὐστηρὰ ἡ κυρία Διάπλασις. Κι' ὕστερα, γυρίζοντας σὲ μένα: Δὲν εἶναι ἔτσι, παιδί μου; Δὲν κατάλαβα καλά;

— Μά... δηλαδή... ὄχι, κυρία Διάπλασις, δὲν μου πέρασε ποτὲ τὸ νοῦ ἕνα τέτοιο πράγμα, προσπάθησα να διαμαρτυρηθῶ.

— Ὅπωςδὴποτε, κι' ἂν ἀκόμη σοῦ εἶχε περάσει βρισκω ὅτι δὲν ἔχεις ἄδικο. Κι' ἔτσι, γιὰ να σὲ ἀποζημιώσω, γιὰ τὴν τόσο «μακρὰ σιωπή» σου, ἀποφάσισα να σοῦ ἀναθέσω ἕνα «ρεπορτάζ». Θὰ γράψης τις ἐντυπώσεις σου ἀπὸ τὴν «Βαλκανικὴ Ἐκθεση λαϊκῆς τέχνης», που ἀνοίξε αὐτὲς τις ἡμέρες, γιὰ να τις διαβάσουν τὰ παιδιὰ ὅσα δὲν βρίσκονται στὴν Ἀθήνα κι' ὅσα δὲν ἔτυχε να τὴν ἰδοῦν. Μὰ και ὅσα ἔτυχε...

— Μά... δὲν τὴν εἶδα τὴν Ἐκθεση!

— Θὰ πᾶς βέβαια πρῶτα να τὴ δῆς, αὐτὸ ἐννοεῖται.

— Κι' ἐμεῖς; διαμαρτυρήθηκε ἡ Κική, ἔτοιμη να κλάψῃ.

— Κι' εἰσεῖς, ἐννοία σας, κι' ἡ κυρά Μάρθα κι' ὁ Ἀνανίας. Θὰ πᾶτε να τὴ δῆτε ὅλοι μαζί, σήμερα κίβλας τὸ ἀπόγεμα· ἀλλὰ τὴν περιγραφή θὰ τὴν κάνει μονάχη τῆς ἡ Ἀγάπη.

— Ζήτω! Ζήτω! φώναξε ἡ Κική και πέταξε στὸν ἀέρα τὸ ἐργόχειρό τῆς.

Ἦστερα ἔτρεξε σὰ σ'φουνας να εἰδοποιήσῃ τις ὑπόλοιπες ἀδελφές και τὴν κυρά Μάρθα, ἐνῶ ἐγὼ φιλοῦσα καταχαρομένη τὸ χέρι τῆς κυρίας.

Στὶς τέσσερις παρὰ τέταρτο, εἶμασθε ὅλοι ἔτοιμοι, ντυμένοι και συγυρισμένοι.

— Νὰ πᾶτε νωρίς, προτοῦ πλκώσῃ ὁ πολὺς κόσμος, μὰς εἶχε συστήσει ἡ κυρία Διάπλασις.

Ἔτσι ξεκινήσαμε νωρίς-νωρίς δλόκληρη ἡ παρέα. Μπροστὰ πῆγαινε ὁ Ἀνανίας, δίνοντας τὸ μπράτσο του στὴν κυρά Μάρθα, δίπλα τους ἦμουν ἐγὼ, κι' ἀπὸ πίσω ἀκολουθοῦσαν οἱ ἔνδεκα ἀδελφές μὰς κατά... ἀταξίαν ἡλικίας. Ὁ κόσμος στεκόταν στὸ δρόμο και μὰς κοίταζε.

— Ἀδέλφια εἶναι ὅλα; ἔλεγε. Φτοῦ να μὴ βακαθοῦν.

Ἄλλοι ὅμως μὰς ἀναγνώριζαν και μὰς ἔδειχναν με τὸ δάχτυλο.

— Νὰ ὁ Ἀνανίας τῆς Διαπλάσεως, με τις δώδεκα ἀδελφές του!

Ἐπιτέλους φθάσαμε στὴν Ἐκθεση, που βρισκόταν στὸ Μεγαρον Ἀθανασούλη, στὴ γωνία τῶν λεωφόρων Κηφισίας και Πανεπιστημίου. Ἡ βαλκανικὴ σημαία, με τὰ χρώματα και τῶν ἔξη βαλκανικῶν κρατῶν, κυμάτιζε στὸ μπαλκόνι, και στὴ εἴσοδο ἦταν παρατεταγμένοι οἱ εὐζωνοὶ τῆς δημοκρατικῆς φρουρᾶς με τὴν ὥραια τους στολή. Πῆγα να βγάλω τὰ εἰστήρια.

— Σχολεῖο εἴσαστε; με ρώτησε ὁ ταμίας, βλέποντας τὸ τσοῦρμιο που ἀκολουθοῦσε.

— Γιατί ρωτᾶτε;

— Γιατί ἂν εἴσαστε σχολεῖο, τότε ἡ εἴσοδος εἶναι δωρεάν.

Τοῦ ἐξήγησα ποιοὶ εἶμαστε, μὰς εἶπε πὺς κι' ἡ Διάπλαση «σχολεῖο εἶναι», και μῆχκαμε.

— Ποῦ θὰ πρωτοπάμε; ρώτησα.

— Ὅπου μὰς πρωτοπάει ὁ δρόμος, δῆλωσε ὁ Ἀνανίας.

Ὁ «δρόμος», ἡ μᾶλλον ἡ μαρμαρένια μεγάλη σκάλα, που ἀρχίζει εἰς τὸ ἀπὸ τὴν εἴσοδο, μὰς δῆγγησε πρῶτα ἀπ' ὅλα σὲ μὴν πελώρια αἰθουσα, που μπροστὰ βρισκόνταν τὰ γραφεῖα τῆς Ἐκθέσεως, και στὸ βάθος τὸ τμήμα τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων.

Τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων τὸ ξέρουν ὅλοι οἱ Ἕλληνες, και περισσότερο ἀκόμη ἐκεῖνοι που μένουν στὴν Ἀθήνα και βλέπουν κάθε χρόνο τις ὥραιες γιορτὲς που δίνει στὸ Στάδιο, κατὰ τις ὁποῖτες ξαναζωντανεύουν μπροστὰ μὰς ὅλες οἱ ἐποχὲς τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας και παρελαύνουν ὅλες οἱ ἑλληνικὲς ἐπαρχίες με τις γραφικὲς ἐθνικὲς ἐνδυμασίες τους. Τις ἐνδυμασίες αὐτὲς, ἀρχαῖες και σύγχρονες, τις ἔχει ἐκθέσει τὴν ἄνοιξη τῶν Ἑλληνίδων, ὄχι ἐπάνω σὲ ζωντανὰ κορίτσια βέβαια, ἀλλὰ σὲ μεγάλες κοῦκλες, γιὰ να τις δοῦν ἀπὸ κοντὰ οἱ ἐπισκέπτες τῆς Ἐκθέσεως, που εἶναι Ἕλληνες και ξένοι. Νά, μὴν ἐλληνίδα τῆς Μινωικῆς ἐποχῆς με τὴν φραμπαλαδωτὴ πολὺχρωμη φούστα τῆς και τὸ κοντογουνάκι τῆς, που μοιάζει τόσο με τὰ τωρινὰ τὰ χωριάτικα. Νά, μὴν τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους· νά, μὴν βυζαντινὴ ἀρχόντισσα με τὸ βαρὺ διάδημά τῆς και τὸν χρυσοκέντητο μανδύα τῆς. Νά, τώρα ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, κοῦκλες με φορεσιὲς μακεδονίτικες, μανιάτικες, ἡπειρωτικὲς, δωδεκανησιακὲς.

— Μόνο οἱ Ὑδραῖες λοιποῦν, λέει με κάποιο παράπονο ἡ κυρά Μάρθα.

Μὰ ὄχι, οὔτε οἱ Ὑδραῖες δὲν λείπουν. Νά τὴν, μὴν με τὸ ὥραιο κίτρινο σταυρωτὸ τσεμπέρι τῆς και με τὴν ἀπλή τῆς φορεσιά. Μόνο που δὲν εἶναι κούκλα σὲ φυσικὸ μέγεθος, ἀλλὰ μᾶλλον ἕνα κομφοτέχνημα, ὄχι ψηλότερο ἀπὸ μὴν σπιθαμὴ. Βρίσκεται πίσω ἀπὸ μὴν γυάλινη διτρίνα μαζί με καμμιὰ δεκαριά ἄλλες κούκλιτσες, Ζακυνθινὲς, Κρητικὲς, Μεγαρίτισσες, που ὅλες εἶναι ἔργα τῆς δεσποινίδος Λουκίας Γεωργαντῆ. Μὴν μάλιστα ἀπὸ αὐτὲς, μὴν γιὰ χωρικὴ τῆς Ἀττικῆς με τὴν ῥόκα τῆς και με τὴν μικροσκοπικὴ ὑφαντὴν ποδιά τῆς, ἦταν τόσο ζωντανή, ὥστε παρακάλεσα τὴ φίλη μὰς Διάντα, που συναντήσαμε στὴν Ἐκθεση, να τὴν σκιστάρῃ γιὰ να τὴν ἰδῆτε και σεῖς. Σ' ἕνα δωμάτιο παραμέσα, εἶναι ἐκτεθειμένες κατὰ ἄλλες κοῦκλες, κοῦκλες ὅμως αὐτὲς πραγματικὲς, με κεφάλια ἀπὸ ποροελάνη και γυάλινα μιστάκια. Κι' αὐτὲς φοροῦν ἐθνικὲς ἐνδυμασίες κι' εἶναι, παρακαλῶ, κοῦκλες ἱστορικὲς και ἀξιοσέβαστες, γιὰτι ἔχουν ἡλικία ἐξήντα ἐτῶν! Ὅταν δηλ. πρωτοῖλε ἡ βασιλισσα Ὀλγα στὴν Ἑλλάδα, ἔστειλε ἀπὸ μὴν κούκλα σὲ κάθε ἑλληνικὴ ἐπαρχία, ἐλεύθερη κι' ὑπόδουλη, με τὴν παράκληση να τῆς τῆ ντύσουν με τὸ ἐνδυμα τοῦ τόπου, ἀλλὰ ὅσο πὸ τέλεια μπορούσαν. Γιὰ να ἐκπληρωθῇ ἡ παράκληση αὐτῆς τῆς βασιλισσας, ὑφάνθησαν πανιά, ποδιές, τσεμπέρια, σὲ μέτρα που να ταιριάζουν με τὸ μὴν κάθε κούκλας· κατασκευάσθηκαν ἀκόμη ὡς και σκουλαρίκια και καρφίτσες ἀνάλογες. Ἐννοεῖται λοιπὸν πὺς κάθε μὴν ἀπ' αὐτὲς τις κοῦκλες

εἶναι ντυμένη με τὴν ἐνδυμασία τῆς ἐπαρχίας που ἀντιπροσωπεύει ὡς τὴν παραμικρότερη λεπτομέρεια. Ἡ Διλή, τὸ στερνοπούλι μὰς, δὲν ἐννοοῦσε να ξεκολλήσει τὸ μάτι τῆς ἀπὸ μὴν νύφη τῆς Λευκάδας ντυμένη με θαλασσὸ ἀτλάζι. Ἀκούμπησε τὸ κεφάλάκι τῆς ἀπάνω μου και με ρώτησε τρυφερά:

Χωριάτισσα τῆς Ἀττικῆς (δ. Γεωργαντῆ)

— Θὰ μὴν τὴν ἀγοράσης, ἔ;

Μὰ τί κάνουν ἐντωμεταξὺ ἡ Κική και ἡ Φιφή; Αὐτὲς ἔχουν προσηλώσει ὅλη τὴν προσοχή τους σ' ἕνα χωριάτικο σοφρὰ, που ἐπάνω του βρίσκεται βαλμένο τὸ «θαῦμα τῆς ἀρτοποιητικῆς τέχνης», ὅπως εἶπε με στόμφο ὁ Ἀνανίας. Εἶναι μὴν πῆττα μενιδιάτικη, ἀπὸ ἐκεῖνες που στέλνει ἡ νύφη στὸ γαμπρὸ τὴν παραμονὴ τοῦ γάμου. Νὰ σὰς περιγράψω τὰ στολίδια αὐτῆς τῆς πῆττας εἶναι ἀδύνατο! Ἀρκεῖ να σὰς πῶ ὅτι με ἀπλή ζύμη εἶχαν κάνει ἐπάνω τῆς δλόκληρα μπουκέτα, στεφάνια, γυρλάντες ἀπὸ λουλούδια, που μόνο τὸ χρῶμα τοὺς ἔλειπε γιὰ να φαίνονται ὡς ἀληθινὰ. Ὁ Ἀνανίας ἐδήλωσε ὅτι ἂν ποτὲ του παντρευτῆ, θὰ πάρῃ μενιδιάτισσα γιὰ να τοῦ στείλῃ μὴν τέτοια πῆττα.

— Και θὰ σοῦ κάνῃ καρδιά να τὴν κόψῃς και να τὴ φᾶς; εἶπε ἡ Κική. Ἄς φύγουμε ὅμως τώρα ἀπὸ τὸ τμήμα τοῦ Λυκείου κι' ἄς πᾶμε σ' ἄλλα τμήματα. Καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα, ἄς ἐπισκεφθοῦμε τὸ τμήμα τῆς Γιουγκοσλαβίας που βρίσκεται στὸ ἰσόγειο. Ἐδῶ ὅλα τὰ ἐκθέματα εἶναι τοποθετημένα πίσω ἀπὸ μὴν θεάρατη βιτρίνα. Νταντέλες, κεντήματα, ὑφαντά, ὅλα ὡραϊότατα, μὰ τόσο ὅμοια με τὰ δικά μὰς που ἂν δὲν τὸ γνῶριζε κανεῖς πὺς ἦταν γιουγκοσλαβικά,

μποροῦσε λαμπρὰ να τὰ περάσῃ γιὰ ἑλληνικά. Νὰ στὴ γωνία και μὴν σέρβικη φορεσιά δλόχροση, να και μὴν ἄλλη μαυροβουνιώτικη, μ' ἕνα παράξενο κάλυμμα τοῦ κεφαλοῦ και μαῦρα χρυσοκέντητα μαντήλι και ποδιά. Κοιτάξτε τὴν ἐπικεφαλίδα που ζωγράφισε ἡ Διάντα γιὰ να τις δῆτε.

Ὁ Ἀνανίας ἐθαύμαζε τις φωτογραφίες που στέλιζαν τοὺς τοίχους: τοπεῖα καμμιὰ πανύψηλα χιονοσκεπάστα βουνά, καταρράκτες, δάση, μεγάλες γαλήνιες λίμνες, πλατεῖς ποταμῶν.

— Δὲν θὰ μὴν πῆς τώρα πὺς και τὰ τοπεῖα τους μοιάζουν κι' αὐτὰ με τὰ δικά μὰς, μὴν εἶπε με κάποια εἰρωνεία. Τὸ ρομανικὸ τμήμα παρουσιάζει ἕνα ἐντελὸς διαφορετικὸ θέαμα. Ἐδῶ τὰ ἐκθέματα εἶναι τόσο πολλὰ που στὸν ἐπισκέπτη φαίνονται σωριασμένα τὸ ἕνα ἐπάνω στὸ ἄλλο. Κι' εἶναι ὅλα ὡραϊάτα: Φορέματα πετσετάκια, τραπεζομάντηλα, μπλουζες—οἱ χαρακτηριστικὲς ρομανικὲς μπλουζες με τὴν σούρα στὸ λαιμὸ και τὸ κέντημα με σταυροβελονιὰ στὸς ὤμους και στὰ μανίκια.— Ἡ Φιφή στεκόταν ἐκθαμβη, μπροστὰ σὲ μὴν ὡραϊότατη ρομανικὴ φορεσιά που θάρχοταν ἴσα-ἴσα στὸ μὴν τῆς.— Ἡ ρομανικὴ ἑθνικὴ ἐνδυμασία εἶναι ἀπὸ τις πὸ ἀπλές. Ἀποτελεῖται ἀπὸ μὴν φαρδεῖα μπλουζά—σὰν κι' αὐτὲς που περιγράφουμε παραπάνω—κι' ἀπὸ ἕνα τετράγωνο και δλοκέντητο κομμάτι ὕφασμα, που τὸ τυλίγει κανεῖς γύρω-γύρω στὴ μέση του, στερεώνοντάς το με μὴν ζώνη, και που φθάνει ὡς τὸν ἀστράγαλο χρησιμεύοντας γιὰ φούστα. Ἡ Φιφή ἐννοοῦσε καλά και σώνει να τῆς ἀγοράσω τὴν φορεσιά ἐκεῖνη και δὲν κατόρθωσα να τὴν ἀπομακρύνω ἀπὸ κοντὰ τῆς, παρὰ ἀφοῦ πρῶτα τῆς ἔδωσα τὴν ὑπόσχεση πὺς θὰ τῆς ἐτοίμαζα ἐγὼ μονάχη μου μὴν γιὰ τις Ἀποκρητές, πράγμα που θὰ μὰς κόστιζε πολὺ φθηνότερα.

Και τώρα δὲν ἔχομε να ἐπισκεφθοῦμε παρὰ μὴν ἕνα ἑλληνικὸ τμήμα. Τὰ ἄλλα βαλκανικὰ κράτη—Τουρκία, Βουλγαρία, Ἀλβανία—δὲν εἶχαν ἀρκετὰ πράγματα ἐτοιμάσει γιὰ να μπορέσουν να λάβουν μέρος στὴν ἔκθεση.

— Με τὴν ἄλλη! εἶπε αἰσιόδοξα ὁ Ἀνανίας.

Και τώρα ἐμπρός! Ἀπὸ δωμάτιο σὲ δωμάτιο. Νὰ δίπλα στὸ ρομανικὸ τὸ τμήμα τῆς «Προόδου», τοῦ πασίγνωστου καταστήματος ἀσπρορροῦχων κι' ἑλληνικῶν κεντημάτων. Σ' αὐτὸ θαυμάζουμε ὡραϊότατα παιδικὰ φουστανάκια, τσάντες κεντητές, τραπεζομάντηλα, νταντέλες. Ὁ βρασιλιὰς ὅμως τοῦ τμήματος εἶναι κι' ἐδῶ μὴν ἕνα ἕνα κούκλα: ἕνας γέρος τσοπάνης με τὴν γκλίτσα του, τὴν κάπα του, τὸ σελάχι του, τὰ τσαρούχια του, και ἰδίως τὰ μέγαρα ἀσπρα μουστάκια του και τὸ «τσοπάνικό» του ὕφος.

Προκαλεῖ τὸν γενικὸ θαυμασμὸ και μὰς βεβαιώνουν πὺς δὲ, ἔμεινε σκιτσογράφος που να μὴν τὸν ἀποθανάτισῃ. Ἐννοεῖται πὺς κι' ἐμεῖς δὲν μπορούμε να μείνουμε πίσω. Τὸν βλέπετε...

Δίπλα στὴν «Πρόοδο» εἶναι τὸ τμήμα τῆς «Βρασιλικῆς σχολῆς χειροτεχνημάτων». Ἐκεῖ πιά δὲν ἐκτίθενται κεντήματα, ἐκεῖ ἐκτίθενται θαύματα κεντητικῆς. Ἡ κυρά Μάρθα ἔκανε ὅλη ὥρα τὸ σταυρὸ τῆς ἀπ' τὸν θαυμασμὸ. Ὁ Ἀνανίας ἔλεγε πὺς ὅσον καιρὸ θέλει μὴν ἀπ' αὐτὲς τις κεντήστρες γιὰ να τελειώσῃ ἕνα πετσετάκι τοῦ τσαγιοῦ, χρειάζεται αὐτὸς γιὰ να τελειώσῃ μὴν δλόκληρη «Κυριακή».

— Ἐνα χρόνο δηλαδή, εἶπε ἡ ἀδιόρθωτη Κική.

Οἱ ἀδελφές μου κοιτάζαν με γουρλωμένα μάτια τὰ θαύματα αὐτὰ τῆς ὑπομονῆς, τῆς ἐργατικότητος και τοῦ γούστου. Γιὰ ἕνα μόνο τετράγωνο κάλυμμα, καμωμένο δλόκληρο ἀπὸ νταντέλλα «βενίς» σὲ βυζαντινὸ σχέδιο, μὰς ἐβεβαίωσαν πὺς ἀπατήθηκε ἐξακολουθητικὴ ἐργασία ἔξη μηνῶν.

— Ἄν εἶχατε εἰσεῖς τὸ ἴδιο ἐργόχειρο ἐπὶ ἔξη μῆνες στὰ χέρια σας, εἶπε αὐστηρὰ ἡ κυρά-Μάρθα στὶς μικρότερες ἀδελφές μου, θὰ εἶχε γίνει ὡς πατσαβούρα. Κι' αὐτὸ ἐδῶ φαίνεται ὡς να μὴν τὸ ἔχουν πιάσει χέρια!

Ἀπ' τὴ «σχολὴ χειροτεχνημάτων» διευθυνόμεσθε στὸ τμήμα τοῦ ἐργαστηρίου τῆς κυρίας Σικελιανοῦ, ὅπου εἶναι ἐκτεθειμένα τὰ κοστοῦμια που φοροῦσαν οἱ ἡθοποιοὶ και ὁ χορὸς στὴν παράσταση

Τσοπάνης (τῆς «Προόδου»)

τοῦ «Προμηθέα δεσμώτη» στὸς Δελφούς, καθὼς και ἄλλα ὡραϊάτα (φορέματα, τσάντες κ.τ.λ.) καμωμένα σύμφωνα με τὴν τεχνολογία τῆς δικῆς τῆς. Γιὰ τὰ ὡραϊάτα τῆς κ. Σικελιανοῦ ἔχει γίνει τόσοσ λόγος, ὥστε δὲν ἔπαιρει κανεῖς που να μὴν τὰ ἔχει ἀκουστά.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο) ΑΓΑΠΗ

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
ΚΑΙΡΟΙ ΚΑΙ ΗΘΗ

Αγαπητοί μου,

ΚΑΘΕ φορά που φτάνει απ' το τυπογραφείο ή καινούργια «Διάπλασις», μου φέρνουν στο γραφείο μου ένα φυλλάδιο, που το διαβάζω απ' την αρχή ως το τέλος, όπως και σεις. Μόνο τις Μικρές Άγγελιες παρατρέχω συχνά. Φαίνεται πως δεν βρίσκω σ' αυτές κανένα γούστο... Άλλα το περασμένο Σάββατο, δεν ξέρω πως, παρακινήθηκα να διαβάσω και τις Μικρές Άγγελιες. Κι' είχα μια τόσο άσχημη, έλεινη έντονη που δεν ήξερα πως να τη διώξω... Μια στιγμή συλλογίσθηκα: «Γιά, να ιδω. Έτσι είναι τώρα όλες οι Μ. Άγγελιες, ή έτυχε μόνο σ' αυτό το φυλλάδιο να μαζευτούν τόσες άσχημες;...» Και πήρα τὰ φυλλάδια αυτού του χρόνου και διάβασα καμμιὰ δεκαριά στῆλες... Τὰ ίδια και χειρότερα! Μπᾶ, πως ξεφυλί- στηκε και πως κατάντησε αυτό το είδος, που τόξερα άλλο τε τόσο άγνό, τόσο δροσερό, τόσο έξυπνο, τόσο εγκάρδιο, τόσο ευγενικό; Και τότε πήρα στην τύχη έναν παλιό τόμο—του 1917—κι' άρχισα να τον φυλλομετρώ, σταματώντας στις Μικρές Άγγελιες.

Τί διαφορά, παιδιά μου, από τις σημερινές! Η μέρα με τη νύχτα. Εκείνο τον καιρό δημοσιεύονταν λίγες σε κάθε φυλλάδιο—τέσσερις-πέντε το πολύ—άλλα δεν ήταν παρά φιλικές προσρήσεις, άθωες έρωτήσεις ή πληροφορίες, προτάσεις γι' ανταλλαγή γραμματοσήμων, καρτών, Μικρών Μυστικών, ή συστάσεις Συλλόγων και Ψευδωνύμων για το Δημοψήφισμα. Κι' ή επικοινωνία αυτή ήταν μόνο σχεδόν μεταξύ όμοφύλων. Τάχόρια άπευθυνόταν προς τάγορια και τὰ κορίτσια προς τὰ κορίτσια. Κι' αυτό χωρίς να παρορθείται τυπικά κι' ή ανταλλαγή Μ. Άγγελιών μεταξύ έτεροφύλων. Κι' ούτε πειράγματα, ούτε άντεγκλήσεις, ούτε... άποκλύψεις, ούτε βρισιές. Μόνο κομπλιμέντα, μόνο καλά λόγια. Έπικρατούσε ή άθωότη κι' ή ευγένεια. Ξεπρόβαλλε κάποτε κι' ή έξυπνάδα. Η πονηρία ποτέ.

Άρκει να σὰς πῶ τοῦτο: Ένα κορίτσι είχε τότε—όπως και σήμερα συμβαίνει—ψευδώνυμο άρσενικό: Δοξασιμένος Ρήνος. Νομίζετε πως μ' αυτό έκρυβε το φύλο της, πως περνούσε γι' άγόρι; Κάθε άλλο! Χωρίς νάκρκεται στο κ. εκείνο που είχε συνοδύσει την έγκριση του ψευδωνύμου της—πράγμα βέβαια που δεν μπορεί κανείς να το θυμάται πάντα—σε κάθε περίπτωση έδειχνε πως είναι κορίτσι. Όπως π: χ: σ' αυτή τη Μικρή Άγγελία: «Φεύγουσα από τὰς Αθήνας, άποχαιρετῶ τὴν ἀγα-

πητήν μου Διάπλαση—Δοξασιμένος Ρήνος». Βλέπετε; φεύγουσα, όχι φεύγων, όπως θάγραφε μιὰ στῆ θέση της σήμερα... Κι' απ' αυτό πιά, το ελάχιστο, μπορείτε να κρίνετε και γιὰ τᾶλλα...

Ίδου τώρα κι' άλλες Μικρές Άγγελιες απ' αυτόν τον τόμο του 1914: «Ταμτάμ, τί γίνεσαι; γιατί δεν μου γράφεις; περιμένω επιστολή σου προσεχώς. Ατρόμητο Εύζωνάκι». — «Ξανθή Νεραίδα, το μάχι είναι συνώνυμον με το καθαρουσάκινο κυανούν. Ναύαρχος Μιαούλης». — «Πολύ ευχαρίστως, Θέμε Δανιώτη. Αφρισμένο Πέλαγος». — «Ηρακλή Γεωργούλη. Είδα τόνομο σου και φαντάσου τὴν χαράν μου, Πέτρος Έξακουστός». — «Έλαβα, Μινίνα, τὴν κάρτα σου και σ' ευχαριστώ. Η Κόλυμα γατι δεν γράφει; Δορελάι». — «Αιδουμαίτε, χίλια ευχαριστώ για τὰ βιβλία που μου έδανείσατε. Με ώνδμασαν και μπάρμπαν-Κώτσο, έ; Εύαισθητος Βράχος». — «Τὰ συγχαρητήριά μου, Τέλλε Άγρα, δια τὸ ποίημά σου «Στὸν Αὐτοκράτορα». Ναυτάκι τοῦ Άβέρωφ». — «Χαίρε, αγαπητή Δορελάι! Γλυκεία άνάνησις να μὰς συνδέη πάντα. Δοξασιμένος Ρήνος». — «Αναχωρῶν ἐκ Χαλκίδος δια Θεσσαλονίκην χάριν αναφυχῆς, άποχαιρετῶ πάντας τοὺς ἐκεῖ φίλους τῆς Διαπλάσεως. Γενναίωψυχος Στρατηλάτης». — «Θαλασοπούλι τοῦ Στόλου, ἐπὶ τῆς όνομαστικῆς σου έορτῆς ευχόμεθα ἔτη πολλά. Κάστρον Καλαμών, Νέος Βουλγαροκτόνος»...

Νὰ εξακολουθήσω; Περιττό. Έξ δυνυχος τὸν λέοντα... Νάντιπκράθεσω, γιὰ σύγκριση, μερικὲς φετινὲς Άγγελιες; Κι' αυτό περιττό. Τις διαβάζετε, τις ξέρετε καλά. Και τώρα, εἶμαι βέβαιος, βλέπετε ὅλη τὴ διαφορά που σὰς έλεγα, ὅλο τὸν έκφυλισμὸ και τὴν κατάντησι τοῦ είδους. Οἱ σημερινὲς Μ. Άγγελιες δεν είναι καθόλου σὶόν τόνο. Κι' ἀκριβῶς γιὰ τὴν ἀγρία άπευθύνονται προς κορίτσια και κορίτσια προς άγόρια, κάνει ακόμα χειρότερη έντύπωση ή παρτωνία αυτή. Κι' άλλη φορά τύχαινε να θέλη ένα Διαπλάσπουλο κάτι να πῆ σε μιὰ Διαπλάσπουλα ή τανάπαυιν ἄλλ' άγόρι και κορίτσι τῶλεγον τότε με τὴ θελκτικώτερη σεμνότητα, ευγένεια, επιφύλαξη. Σὰν δυὸ κλοσσανθρεμμένα παιδικὰ πὸ άπαντιοῦνται σ' ένα σελόνι. Σήμερα ὁ τόνος αυτός είναι σχεδόν άγνωστος. Τὰ παιδικὰ βγάζουν τις φωνές. Αρχίζουν τὰ πειράγματα, τὰ διαφορῶμενα, τὰ κατὰλληπτα πολλὲς φορές γιὰ τοὺς άλλους,—ξεχνώντας πως δεν επιτρέπουνται τόσο ἰδιαιτέρως σ' ένα σελόνι—και στὸ τέλος βρίζονται! Τὰ «θὰ σ' εκδικηθῶ!», τὰ «θὰ σοῦ δείξω!», τὰ «ποιὸς εἶσαι σύ», τὰ «ξέρεις ποὶος εἶμ' ἐγώ;» δίνουν και παίρνουν. Νομίζει κανείς πως στὸ σελόνι αυτό άπαντιοῦνται ὄχι φίλοι,

ὄχι συνάδελφοι, ὄχι ἀδέλφια, ἀλλὰ ἀντίπαλοι, ἐχθροί!!

Έ, δεν λέγω πως δεν υπάρχουν κι' εξαίρέσεις. Βλέπει κανείς και πολλὲς Μ. Άγγελιες που είναι ὅ,τι πρέπει. Οἱ άπρεπες όμως, κατὰ τὴν αντίληψή μου τουλάχιστο, είναι τὸ ἴδιο συχνές, ἂν ὄχι και συχνότερες. Εκεί δηλαδή που δεν έπρεπε να υπάρχει ούτε μιὰ! Και μέσα στις άπρεπες, κατατάσσω ἐγὼ κι' αυτές που άποκαλύπτουν ψευδώνυμα, — Έρεϊκη, εἶσαι ἡ τάδε! Άκρίτα, εἶσαι ὁ τάδε!—πράγμα που τὸ θεωρῶ ἀδιακρίσια, κουκουσουριά, κακία, ὅ,τι θέλετε!... Καμμιὰ φορά άπορῶ: Πῶς τις ἐγκρίνει ή Διάπλασις τέτοιες Μ. Άγγελιες; Έπειτα όμως συλλογίζομαι: μπροστὰ σ' εἰκείνες που θάπορρίπτει, αυτές που δημοσιεύει δεν θάναι τίποτα! Έ, φυσικά, ἄμκ εἶδε κανέναν άράπη, κι' ένας μιγάς ὕστερα τοῦ φαίνεται ἄσπρος. Όλα είναι σχετικά, και τὸ πὸ δύσκολο πράγμα τοῦ κόσμου είναι νάντιταχθῆ κανείς στὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς του. Αυτό τὸ πνεῦμα βσιλεύει σήμερα, τέτοιος άνεμος φυσᾶ. Καιροὶ και ἤθη... Ὁ μόνος τρόπος, ἂν θέλη κανείς να τὸ άποφυγή, είναι να κλείσει τὸ σπίτι του και να μὴ νὰ κάψη και τὰ χλωρά... Με άλλους λόγους, θάπρεπε να καταργηθῆ ὅλος διόλοτ αυτή ή στήλη τῶν Μικρῶν Άγγελιών. Και να σὰς πῶ τὴν ἀλήθεια; ἂν με ρωτοῦσε ή Διάπλασις, αυτό θὰ τὴ συμβούλευα. Έκτὸς ἂν...—αὐτὸ δεν τὸ λέω, τὸ έννοεῖτε.

Σὰς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ
ΚΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΠΟΥ ΞΕΡΕΙΣ ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ!

Μιὰ φορά, ὁ Ναστραδιν-Χόντζας ἀναδέχτηκε να μάθη γράμματα τὴν αγαπημένη φοράδα τοῦ Σουλτάνου. Θὰ τὴν εἰπαιρνε στὸ σπίτι του, ὁ Σουλτάνος θὰ τοῦ πλήρωνε κάθε μῆνα τὴ διατροφή και τὰ διδάχτρα, ἂν όμως σε δυὸ χρόνια ὁ Ναστραδιν δεν τὸν τὴν πῆγαινε γραμματισμένη, θὰ τοῦπαιρνε τὸ κεφάλι.

Η γυναίκα τοῦ Χόντζα άρχισε να κλαίη και να δέρνεται, ἂμ' άκουσε αὐτὴ τὴ συμφωνία.

— Τί πήγες κι' ἔκανες; τοῦ έλεγε. Μὰ μαθαίνει ποτέ ή φοράδα γράμματα; Ὁ χάρσης τὸ κεφάλι σου, κακόμοιρε!

— Μὴν κλαῖς ἀπὸ τώρα, γυναίκα, τῆς εἶπ' εκείνος, και σε δυὸ χρόνια ποῦ ξέρεις τί γίνεται! Η ὁ Σουλτάνος πεθαίνει, ἡ ή φοράδα φοφάει. Ἄς παίρνω ὡστόσο τὸ μηνιατίκο και βλέπουμε.

Και πραγματικῶς, στὰ δυὸ χρόνια ψόφησε ή φοράδα.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΠΑΛΙ ΑΠΟΨΕ

Μανούλα, πάλι άπόψε σιγανά ἤρθες μέσ σε' ὄνειρό μου σὴν
Και μιὰ γαλήνη ἀπλή κι' άγγε- [τι' άγέρι
Μου εἶχες φέρε. [λικιά

Μου χάιδεφες τὰ χέρια, τὰ μαλ- [λιά,
—Πόση οὐράνια γλύκιστή στή μα- [τιά σου!
Σου ἔδωσα κι' ἐγὼ τόσα φιλιά [στήν ἀγκαλιά σου!

Ω, ἀπὸ τότε που ἔφυγες, μαμά, [βράδυα
Τόσες φορές μου ἔρχεσαι τὰ [βραδυα
Και φέρνεις μου ὅσα δὲ μου δι- [νεις πιά

Γλυκά σου χάρια.
Κι' ἐγὼ μὲ ποιά λαχτάρα στήν [ψυχῆ
—Κανείς δὲ μ' ἔχει πιά, μαμά, [χι αἰδέφει—
Ρουφῶ ἀπ' τὴν ἀστεῖρευη πηγῆ, [Ποῦ ἔχει στερέψει!

Όμως ξυπνῶ!.. Και σύ, ἄχ, [τί καῦμός!
Μὲ τ' ὄνειρο, μανούλα μου, μου [σβένεις.
Κι' ὦ, πῶς πονῶ! Θαρῶ, χυ- [σῆ μου,
Πῶς ξαναπαιθαίνεις!.. [Τρις Μυροίνη

ΑΠΟ ΤΗ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ
ΔΥΟ ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ

— Φάρι, φάρι, φρέσκο φάρι!
Δυὸ φωνές γνωστές, σὶς καν- [τερές ὄρες τοῦ μεσημεριοῦ. δυὸ
ἀδύνατες γλυκεῖες παιδικεῖες [φωνές άκουγόνταν κάθε μέρα κά-
του ἀπὸ τὸ παράθυρό μου. Εἶ- [ναι τὰγαπημένα μου ψαροῦπου-
λά. Η φωνὴ τους με τραβᾶει, να [τὰ βλέπω κάθε φορά που περ-
νοῦνε, κρατώντας και τὰ δυὸ [μιὰ μεγάλη κόφη με μαρίδα.

Κουρασμένα, ξυπόλητα, φω- [χύ, τραβᾶνε ἴσα στήν ἀκροθα-
λασιά. Βρεμμένα ὡς τὰ γόνα- [τα, περπατᾶνε πότε μέσα στὸ νε-
ρό, πότε ἔξω στήν ἄμμο, φωνά- [ζοντας πάντα:

— Φάρι, φάρι, φρέσκο φάρι!
Λίγα μπαλωμένα παλιόρουχα [διπλώνουνε τὰ λεπτοκαμωμένα
κορμάκια τους.

Πικνά, ἀχτένιστα μαλλιά πλαι- [σιώνουν τὸ πρόσωπό τους. Τὸ
ἔνα είναι ξανθογάλανο, άγγε- [λοῦδι σωστό, ἔνα ξευγάρι ματά-
κα φωτερῶ, ἔξ' ἔπινα, που δείχνουν [τὴν ἄθωα ξεγνοιασιά τῆς ἡλικίας
του, πλασιωμένα ἀπὸ τις πελώ- [ριες; μαῖρες βλεφαρίδες τους και
τ' ἀχτένιστα ξανθὰ μαλλιά του, [στολίζουνε τὸ ρόδινο ἐκείνο μου-
ράκι με τὸ δαχτυλίδιό σου σὸ- [μα, που καιμιὰ ἀχτίδα τοῦ ἡ-
λιου δὲ μπόρεσε να μαυρίση, ἄ- [φρονότα τὸ ἔτσι, σἂν ψευτικο, ἂν
ἀγγελοῦδι κάποιον ζωγράφου...

Τ' άλλο, λίγο πὸ μεγαλωμένο, [λές γι' ἀντίθεση βαλμένο κοντὰ
του, μαυρισμένο, λιοκαμένο, με [δυὸ μαῖρα έκφραστικά μάτια
και κατὰμαυρα μουκλένια μαλ- [λιά, μ' ἔνα ὀλοστρογγυλο μου-
τράκι σοκολατένιο και δυὸ κορα- [λένια χειλάκια. Τρέχουνε πᾶν-
τα ἀχώριστα με τὴ μεγάλη κό- [φη γεμάτη μαρίδα, γιὰ τὸ φο-
μὶ τοῦ γέρο φτωχοῦ πατέρα [τους.

Εἶναι δυὸ ζωγραφιές ἔτσι βαλ- [μένες ἡ μιὰ δίπλα στήν ἄλλη, μιὰ
δυὸ ζωγραφιές με φωνὴ γεμάτη [μελωδία, φωνὴ παιδικαία που
ἀντηχε γιὰ πολλὴ ὥρα στ' αὐ- [τιά μου.

Λατάνια
Ο ΓΕΡΟ - ΨΑΡΑΣ

Η θάλασσα κείνη τὴ μέρα [ἦταν γυαλί, κι' ὁ κύρ Ν κόλας
ἀποφάσις να πάη ὡς τὴν πα- [ραλία γιὰ κανένα ψάρι.

Πῆρε λοιπὸν ἔνα καλάθι, ἔρ- [οῖξε μέσα λίγο ψωμί, ξεκρίμασε
τὸ καλάμι του και ἔκρινισε. [Η μικρὴ του ὄμως άγγονούλα,
ἡ Έλενίτσα, τὸν πῆρε μυροδιά [κι' ἄρχισε να κλαίη. Ὁ κύρ-Νι-
κόλας, ὅταν άκουσε τις φωνές, [γύρισε πίσω του και εἶδε τὴν
Έλενίτσα νάχεται με κλάμ- [ματα. Ἄφησε ἄμέσως τὰ πράγ-
ματα που κρατοῦσε και τὴν πῆ- [ρε στήν ἀγκαλιά του.

— Γιατί κλαῖς, χρυσὸ μου; θέ- [λεις νάρθης μαζί μου;
Η μικρούλα κούνησε τὸ κε- [φαλάκι της.

— Δὲ θὰ σιμώσης ὅμως στή [θάλασσα, ὅπως τὴν ἄλλη φορά;
— Όχι, παππού.

— Πάρε τὸ καλάθια σου και [παῖε.

Ἄμέσως ἡ Έλενίτσα, γεμάτη [χαρά, κατέβηκε ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά
τοῦ παπποῦ της, ἄρπαξε ἀπὸ [κάτω τὸ μικρὸ καλάθια και
τὸν ἀκολούθησε. Στὸ δρόμο πῆ- [γαινε σιγά-σιγά, και ὅταν εἶδε
πῶς ὁ παππούς είχε ἀπομακρυ- [θει, ἄρχισε να τὸν φωνάζη με
ὄλη της τὴ δύναμη.

— Παππού, παππού, δεν άκοῦς;
Ὁ παππούς σὶς φωνές τῆς [μικρῆς γύρισε.

— Τί ἔχεις πάλι;
— Στάσου να ἔρθω και γὼ.
— Μὰ γιατί δεν ἔρχεσαι γρή- [γορα, τί κόνεις στὸ δρόμο;

— Κόβω λουλούδια, παππού.
— Ἄστα τώρα τὰ λουλούδια.

Όταν γυρίζουμε βόρεις. Μόνο [δὸς μου τὸ χεράκι σου και παῖε.

Η μικρὴ ἔδωσε τὸ χεράκι της [στὸν παππού της και προχώρησε.

Σὲ λίγο φτάσανε ὁ κύρ-Νικό- [λας ἔβαλε τὴ μικρὴ του άγγο-
νούλα να καθήση λίγο μικρῆτε- [ρα, τῆς ἔδωσε λίγο ψωμάκι, και
πῆγε κοντὰ στή θάλασσα. Τὰ [παιχνιδιακά κῆματα χτυποῦ-
σαν, ἀπαλά ἀπαλά, πάνω στὰ [βραχάκια με κάποιον μικρὸ κρό-
το. Ὁ ἥλιος ἔριχνε κάθετα τὶς

ἀχτίδες του χρυαίζοντας τὴ θά- [λασσα, κι' ἔνα σιγανὸ ἀεράκι φυ-
σοῦσε. Ὁ κύρ-Νικόλας ἔβγαλε ἔνα [μικρὸ μπουκαλί με λάδι και
ἔχρυσε σὲ μιὰ μεριά, κατόπι πῆ- [ρε τὸ καλάμι του, ἔβαλε λίγο ψω-
μὶ στὸ ἀγκίστρι και τὸ ἔρριξε [στή θάλασσα.

Σὲ λίγο τὸ καλάμι λύγισε και [βάρυνε πρὸς τὸ ἔνα μέρος: ὁ
γέρο-ψαρὸς ἄμέσως κατὰλαβε [πὸς πῆγε κάποιον ψάρι να φάη
τὸ ψωμὶ και τὴν ἔπαθε: σηκώ- [γει λοιπὸν τὸ καλάμι με δύναμη
και τὸ ρίχνει στήν ἄμμουδιά. [Ένα ψάρι πλατὺ ἄρχισε να
σπασταρῶη στήν ἄμμο.

Η Έλενίτσα ἔτρεξε κοντὰ [στὸν παππού της.

— Παππού, να τὸ πιάσω; Θέ- [λω να τὸ πιάσω.

— Όχι παιδί μου, θὰ σε δαγκά- [ση: μόνο πῆγαινε στή θέση σου
δεν σου εἶπα να μὴν ἔρθης κον- [τὰ μου;

Η μικρὴ ἔφυγε.
Ὁ κύρ-Νικόλας ἔβαλε τὸ ψά- [ρι στὸ καλάθια του και ἔρριξε
πάλι τὸ καλάμι στή θάλασσα.

Τὸ καλάθι—σε δυὸ ὄρες γέ- [μισε με λογι-λογῆς ψάρια, κι'
ὁ κύρ Νικόλας, χαρούμενος, πῆρε [τὴν άγγονούλα του ἀπὸ τὸ χέρι
και γύρισε.

Μικρὸς Καλλιτέχνης

ΧΩΡΙΑΤΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΑ

Εἶναι 4 ἡ ὥρα. Τὸ «Χρυσὸ [Παγώνι» κι' ἐγὼ βγήκαμε στήν
πλατωσιά με τις ἐλιές, ἔξω ἀπ' [τὸν κῆπο μας. Ἀρχίσαμε να φω-
νάζουμε: «Ἡλία, Κατίνα, Χα- [ρίλαε... ἔλατε να παίξουμε τὸ
κατουμπαλί».

Τὸ κατουμπαλί είναι ἔνα [παιχνίδι που τὸ μάθαμε στὸ χω-
ριὸ και ξετρελλαθήκαμε.

Στὴ μέση τῆς πλατωσιάς, βά- [ζουμε μιὰ μεγάλη πέτρα, κι'
ἀπάνω μιὰ μικρότερη, τὸ «ση- [μάδι».

Σὲ ἀρκετὴ ἀπόσταση, σέρνου- [με μιὰ γραμμή.

Ἐδῶ στέκονται τὰ παιδικὰ, [και καθένα με τὴ σειρά του
προσπαθεῖ να ρίξη με μιὰ πέτρα [τὸ σημάδι: ἐκτὸς ἀπὸ τὸ «σ ο ὕ-
το» που κἀθεται στή μέση...

Σὲ λίγο, εἶδαμε 6-7 χωριατό- [παιδα, ἀλλ' ἀπ' τὸ βουνὸ κι' ἄλλ'
ἀπ' τὸ χωριὸ, να ἔρχονται να [παίξουν μαζί μας.

Ὁ Μίμης πῆγε στή μέση. Έ- [μεις προσπαθοῦσαμε να ρίξουμε
τὴν πέτρα, ἀλλὰ τίποτα, ὥσπου [ὁ Ἡλίας ποῦχε μείνει τελευ-
ταίος, τὸ κατῶρθωσε.

Σηκάνουμε ἄμέσως τὴν πέτρα [μας και τρέχουμε να σωθοῦμε
στή γραμμή. Ὁ Μίμης ξανάβα- [λε γογγῶσα-γογγῶσα τὸ σημάδι
στή θέση του, κι' ἄρχισε να κυ- [νηγᾶη τὸ Χαρίλαο, που δεν ἔ-
πρόφτασε να φύγη, γύρω ἀπ' [τις ἐλιές ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ.

Ἀπὸ τὴ γραμμὴ τους φωνά- [ζουν «Τρέξε, Χαρίλαε! Κουρά-
γιο, Μίμη! Βιμπρός! Γρήγορα!

Ἄλλὰ ὅσο κι' ἂν ἔτρεξε ὁ Χα- [ρίλαος, ὁ Μίμης τὸν ἔπιασε και
τὸν ἔκαμε σὸ ὕ τ ο.

Ξανάρχισε τὸ παιχνίδι. Πιά- [στηκε κι' ἄλλος, κι' ἄλλος...

Έτσι παίξαμε 2-3 ὄρες, ὡς- [που άκούσαμε τις μαριάδες μας
να φωνάζουν: «Χρυσὸ Παγώνι, [Ρεϊκι, ἔλατε γιατί θὰ βγοῦμε».

Ἄναγκαστήκαμε λοιπὸν με λύπη [μας ν' ἀφίσομε τοὺς άλλους να
παίζουν, κι' ἐμεῖς γυρίσαμε σπύ- [τι κατὰδωρμένες, κουρασμένες,
γδαρμένες, ν' ἀλλάξουμε, να πα- [σαλειφτοῦμε ἰδιῶτα και να βγοῦμε.

Αὐτὰ κάναμε πέρασι στὸ χω- [ριὸ, ἀνάμεσα στις ἐλιές και τὰ
καταπράσινα ψύλληθρα. Ἄλλὰ [φέτο ποῦ! Μέσα στή ζέστη τῆς
Ἀθήνας, τὰ γράφο γιὰ να πα- [ρηγορηθῶ.

Ρεϊκι

ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑ

Κατεβαίνω στήν ἀκρογιαλία. [Ὁ ἥλιος γέγνε στὰ χρυσομένη
βουνὰ και πᾶει να καθῆ πίσω [ἀπ' τις φουδωτές ράχες. Μαζὶ
με τὸ βαθύχρσο χρωματισμὸ [τῆς δῦσης λαμνοκοποῦν και τὰ
νερά τὰ γαλανὰ δίπλα στήν ἄμ- [μο τῆς ὀλολευχῆς.

Τὸ κυριατάκι με χαιδέυτικο ἄ- [νάσασμα ἀγκάλιαζε τις φουιάδες
τῆς ἀκτῆς, σὴν τὸ παιδί που ἄ- [πλώνει ἀπ' τὴν χαρὰ του τὰ μι-
κρὰ χεράκια γύρω στῆς μητέρας [του τὸ λαμό.

Πέρα μακρὸν μιὰ εὐθεία γραμ- [μὴ χωρίζε τὸ λευκὸ τ' οὐρανοῦ
ἀπ' τὸ γαλανὸ τῆς θάλασσας, [και σάθηκα να θαυμάσω πάλι
μιὰ τόσο ὁμορφη θάλασσα...

Κάποιον πουλιὸ τὸ γοργοπέ- [ταγμα μ' ἔβγαλε ἀπ' τὴ μεγάλη
ἐκσταση, κι' ἔστρεψα γύρω μου [τὰ μάτια, και παρὰ πέρα άκού-
στηκαν κάποια κρουρομῆματα [ἀπ' τὰ νερά και κάποια πεταχτὰ
διαλαλητὰ και ξεφωνήματα χα- [ράς...

Στὰ λευκογάλα νερά [κολιμποῦσαν μικρὰ ναυτόπουλα
και πὸ πέρα λικνίζονταν μικρὲς [βαρκοῦλες. Ὁ! μικρὰ ναυτό-
πουλα, πόσο ζηλεύω τὴν εὐτυ- [χία σας!

Ὁ ἥλιος, σὴν ἔφρευγα, εἶχε βα- [σιλέψει, ἡ χρυσὴ δῦση εἶχε σβύ-
σει, και μαζί μ' αὐτὴ πέρασε σὴν [ὄνειρο κι' ἡ μαγευτικὴ αὐτὴ ζω-
γραφία...

Ἄερονάυτης

ΑΓΓΛΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΠΛΗΡΩΜΕΝΗ

Ένας πολὺ γνωστὸς τραπεζί- [της, ἦταν παρα πολὺ ἄπλος στοὺς
τρόπους του, πρᾶγμα που δεν [τὸν ἐμπόδιζε να είναι ἀρκετὰ ἔ-
ξυπνος.

Μιὰ μέρα ἦταν πολὺ ἀπασχο- [λημένος, ὅταν ὁ Λόρδος Χ...
ἦλθε να τὸν ἐπισκεφθῆ στὸ γρα- [φεῖο του. Ὁ τραπεζίτης, χωρὶς
διακόπνη τὴν ἐργασία του, πα- [ρακάλεσε τὸν ἐπισκέπτη να
κάθισε.—Πάρτε μιὰ καρέκλα σὰς [παρακαλῶ, και με συγχωρεῖτε
μιὰ στιγμή, τοῦ εἶπε.

Ὁ Λόρδος, ἐκπληκτος και πει- [ραγμαμένος ἀπὸ τὴν ψυχρὴ ὑπο-
δοχή, εἶπε:

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε, ἄλ-

